

**2001:40 Interpellation av Ann-Marie Strömberg (v) om
Gärdets sjukhem**

Gärdets sjukhem ligger inom stadsdelsnämndsområde Östermalm och har drivits på entreprenad sedan 1994. Entreprenörerna har avlöst varandra. Sedan hösten 2000 drivs Gärdets sjukhem av Mediheim.

Socialstyrelsen konstaterade vid besök på Gärdets sjukhem i november 1999 (med anledning av tre inkomna Lex Maria-anmälningar) att "kontinuiteten varit i stort sett obefintlig på sjukskötersketjänsterna". Socialstyrelsen konstaterade vidare att "vårdgivaren inte tagit sitt ansvar för att säkerställa bemanningen och kontinuiteten och att ansvarig stadsdelsnämnd inte haft löpande kontroll över vad som hänt på sjukhemmet och beredskap för att stötta verksamheten".

Bland de brister som påtalats är

- ? Brister i läkemedelshanteringen
- ? Avsaknad av vårdplaner
- ? En dam blev bortglömd på en balkong i 30 graders värme och fördes utmattad till sjukhus
- ? Jourläkare blev inte kontaktad för att en inhyrd sjuksköterska inte kände till hur telefonerna fungerade
- ? Misstänkt misshandel då en pensionär påträffades med blått öga
- ? Felidentifiering av avliden
- ? En insulinbehandlad diabetiker fick inte hjälp då avdelningen var obemannad

Även ansvarig äldreomsorgsinspektör kunde i sin granskning av äldreomsorgsverksamheten inom Östermalms stadsdelsnämnd 2000 konstatera allvarliga brister i verksamheten, brister som framför allt bedömdes bero på stor personalomsättning, omfattande inhyrning av personal och brister i ledningsfunktionen. Från inspektörsrapporten:

”I hög utsträckning används sjuksköterskor från bemanningsföretag. De många passen bemannade med ”hyrsystrar” medför stora problem på sjukhemmets samtliga avdelningar. Det största problemet är bristen på kontinuitet när många olika arbetar enstaka pass. Vissa dagar kan en inhyrd sjuksköterska avlösa en annan inhyrd och det händer då att viktig information inte når fram. Det händer att de inhyrda sjuksköterskorna inte känner till eller ens känner igen pensionärerna och det gör det omöjligt att arbeta självständigt. Den vana personalen måste då hjälpa de inhyrda sjuksköterskorna att identifiera pensionärerna. De inhyrda sjuksköterskorna anses inte heller vara lika ansvarstagande och utför ofta endast de allra nödvändigaste arbetsuppgifterna. På så vis får de sjuksköterskor som arbetar dagtid en högre arbetsbelastning.”

Även äldreomsorgsinspektörens rapport påtalar incidenter

- ? Då en pensionär var i akut behov av syrgas saknades fyllda syrgastuber
- ? Förväxling av läkemedel vilket medförde att en pensionär fick föras till sjukhus
- ? Signeringslistorna för läkemedel har inte skötts.

Bristerna har kvarstått även med den nye entreprenören Medihem. I september 2001 hade brister i omvårdnaden påtalats vid 280 tillfällen. Vid ett 60-tal tillfällen handlade det om boende som fallit på grund av ouppmärksam personal och att det funnits brister i läkemedelshanteringen.

De påtalade bristerna föranledde ingen förändring i den borgerliga majoritetens förtroende för Medihem. Den medicinskt ansvariga sjuksköterskan valde att lämna sin tjänst efter att Medihem fått förnyat förtroende att driva Gärdets sjukhem trots en av henne skriven kritisk rapport om undermålig omvårdnad. Även äldreboendets läkare sade efter sommaren upp sig i protest mot ledningens sätt att bedriva vård.

Under hela processen har ledningen för Medihem utlovat att problemen skall åtgärdas. Samtidigt har sex nya Lex Maria-anmälningar inkommit

- ? Fyra fall av felmedicinering, mediciner har förväxlats och givits till fel patient
- ? Patient med stroke som inte vänts enligt schema och därför fått liggsår
- ? Patient som inte fått hjälp med urintömning.

Den borgerliga majoriteten i Östermalms stadsdelsnämnd har nöjt sig med en varning till entreprenören och inte velat bryta avtalet, medan oppositionen menat att måttet är rågat och att avtalet med Medihem bör brytas.

Vid ett stormöte på Gärdets sjukhem den 9 november 2001 framkom att även enhetscheferna hade sagt upp sig och att rekrytering av ny personal pågick. Det har informerades även om att kommunens äldreombudsman kommer att arbeta i ett kvalitetsprojekt på Gärdets sjukhem ”på uppdrag av

Gärdets ledning”. På samma möte framkom att Medihem har för avsikt att omförhandla avtalet med Östermalms stadsdelsnämnd och därvid ställa krav på ökad ersättning.

Den 15 november 2001 meddelades i massmedia att Östermalms stadsdelsnämnd beslutat att avbryta avtalet med Medihem och överta driften av Gärdets sjukhem i egen regi. Beslutet skulle ha tagits efter att ”representanter för stadsdelsnämnden” sedan en tid tillbaka fört förhandlingar med Medihem AB.

Beslutet var i och för sig vällovligt, men det var inte stadsdelsnämnden som tog beslutet efter sedvanlig beredning. Det har kommit till min kännedom att de ”förhandlingar” som förts av ”representanter för stadsdelsnämnden” bestod i att stadsdelsnämndens ordförande tillsammans med en partikamrat sedan den 1 november 2001 ”fört intensiva diskussioner med ledningen för Medihem”. Samtalen fördes ”som ett sätt att informellt känna på Medihem vad de egentligen ville med sin entreprenad på Gärdet”. Det skall alltså ha varit dessa ”informella samtal” som lett till en uppgörelse som skulle föreläggas stadsdelsnämnden för beslut.

Det har i andra sammanhang sagts att fördelen med entreprenörer är att de går att byta ut om de inte sköter sig och att mångfald av entreprenörer och konkurrensutsättning innebär kvalitetshöjning och valfrihet för brukarna. I detta ärende har entreprenörerna fått chans på chans på chans att rätta till missförhållandena och medan först Partena och sedan Medihem fått förnyat förtroende av den borgerliga majoriteten i Östermalms stadsdelsnämnd har de gamla på Gärdets sjukhem farit illa – och detta under två år.

Det är i och för sig glädjande att stadsdelsnämndens borgerliga majoritet äntligen tagit sitt förnuft till fånga, men det torde bli svårt att reparera det dåliga rykte som Gärdets sjukhem vid det här laget fått både bland brukare och bland personal. Om Gärdets sjukhem skall kunna uppfylla stadens krav på god äldreomsorg måste stadsdelsnämnden rätta till de brister som entreprenören inte åtgärdat.

Jag vill med ovanstående bakgrund fråga ansvarigt borgarråd:

1. Vilken kvalitetshöjning för brukarna har upphandlingarna av driften av Gärdets sjukhem inneburit?
2. Vilken valfrihet för brukarna har upphandlingarna inneburit?
3. Hur många anmälningar skall en entreprenör kunna dra på sig innan avtalet sägs upp?
4. Anser Du att entreprenörerna har tagit sitt ansvar för att ge de boende på Gärdets sjukhem erforderlig vård?
5. Anser Du att en entreprenör som inte fullgjort sina åtaganden skall kunna göra anspråk på höjd ersättning?

6. Anser Du det lämpligt att kommunens äldreombudsman arbetar i kvalitetsprojekt på uppdrag av en av stadens entreprenörer?
7. Varför har inte övriga partier i stadsdelsnämnden fått information om pågående "förhandlingar" med Medihem?
8. Anser Du att beslut att bryta entreprenadavtal skall grundas på "informella samtal" mellan företrädare för ett parti och entreprenören?
9. Vilka åtgärder avser Du vidta för att de gamla på Gärdets sjukhem äntligen skall få erforderlig vård?

Stockholm den 22 november 2001

Ann-Marie Strömberg